

19 mei 2021

Aan: het College van Burgemeester en Wethouders van 's-Gravenhage
Postbus 12600
2500 DJ DEN HAAG

Betreft: ontwerpbeschikking Omgevingsvergunning Adriaan Goekooplaan 10, Den Haag
Uw kenmerk: 201917988

Geacht College, Dames en Heren,

Op 9 april 2021 heeft u een ontwerpbeschikking gepubliceerd waarop gedurende de terinzageleggingstermijn van zes weken een zienswijze kan worden ingebracht.

Gedurende de terinzageleggingstermijn heeft u gemeend gebruik te moeten maken van uw speciale bevoegdheid om stukken niet ter inzage te leggen. We moeten dus afgaan op wat door initiatiefnemer en bevoegd gezag hierover aan spaarzame informatie - onder meer via een digitale informatiebijeenkomst - openbaar is gemaakt.

Het Catshuis is een Rijksmonument (complexnummer 530027) waarover de redengevende omschrijving aangeeft dat het in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang is vanwege de ouderdom en als middelpunt van de historische parkaanleg.

Tot het Rijksmonumentale complex behoort voorts de historische buitenplaats Sorghvliet, die qua structuur als gedeeltelijk bewaard gebleven voorbeeld van Nederlandse formele tuinkunst uit de laatste helft van de 17^e en de vroege 18^e eeuw, van cultuurhistorisch belang is. Het formele park is tevens van invloed geweest is op de ontwikkeling van de Nederlandse- en Europese tuinkunst en als een zeer vroeg Nederlands voorbeeld van de oorspronkelijk uit Engeland afkomstige landschapstijl aan te merken.

Onze overwegingen ten aanzien van de ontwerpbeschikking zijn de volgende:

1. Het Catshuis is verbouwd tot en in gebruik als bijzonder beveiligde vergaderlocatie van de regering. De tijdelijk vervangende huisvesting van het ministerie van Algemene Zaken behoeft geen bijzonder beveiligde locatie, maar slechts reguliere faciliteiten, zoals ook nu op het Binnenhof het geval is. Veel direct beschikbare kantorenlocaties, ook in de directe omgeving van het Catshuis, beschikken over reguliere vergaderfaciliteiten. Het Catshuis als bijzonder beveiligde vergaderlocatie voor de regering blijft onverlet beschikbaar.
2. Initiatiefnemer heeft niet kenbaar in haar afwegingen meegenomen waarom de aanzienlijke leegstand in de Haagse kantorenmarkt in de nabije omgeving van het Catshuis niet een snelle en duurzame oplossing kan bieden om voor een periode van minimaal zes jaar het tijdelijk tekort aan kantoorruimte voor de 200 medewerkers van dit ministerie op te lossen.
3. Evenmin motiveert het bevoegd gezag waarom de wens van initiatiefnemer wordt gevolgd om zo dicht naast een Rijksmonument een tijdelijk kantoor te bouwen, terwijl recht tegenover het toegangshek van het Catshuis een kantorencomplex (inclusief ondergrondse parkeergarage) grotendeels leeg staat. Het bevoegd gezag miskent daarmee het door de overheid ingezette transitiebeleid ter voorkoming van langdurige leegstand en de noodzaak van een duurzaam gebruik van kapitaal en middelen.
4. Initiatiefnemer en bevoegd gezag motiveren bovendien niet waarom de inbreuk op het Rijksmonumentale complex gerechtvaardigd zou zijn. Ter illustratie moge dienen de bewering bij de planpresentatie door initiatiefnemer op 22 april jongstleden, dat de

toegangspoort tijdelijk wordt afgebroken om een brede oplegger toegang te kunnen verlenen tot de tuin. Bij een dergelijke destructieve ingreep op het authentieke karakter van het Rijksmonument, waarvan de tuinen, het park, de erfafscheidingen en poorten een onafscheidelijk deel uitmaken, behoort een uitgebreide inhoudelijke belangenafweging om tot een oordeel te komen of een dergelijke inbreuk op ons cultureel erfgoed gerechtvaardigd is.

5. Initiatiefnemer claimt dat de beoogde gebruiker, het ministerie van Algemene Zaken, omgaat met vertrouwelijke stukken en dat dit een rechtvaardiging zou zijn om een ingreep te doen op het Rijksmonument Sorghvliet.

Nu algemeen bekend is op welke wijze AZ gehuisvest is op de adressen Buitenhof 34 en Binnenhof 19, en dat het ministerie goeddeels bestaat uit medewerkers van de Rijksvoorlichtingsdienst RVD met ondersteunende diensten, is dit geen valide argument. Immers, in alle kantoren van de Rijksoverheid, groot en klein, wordt gewerkt met vertrouwelijke stukken en zijn daartoe protocollen opgesteld. In dat verband is het merkwaardig dat delen van de Ministeries van Economische Zaken en van Rijkswaterstaat – waarvoor dezelfde veiligheidseisen zouden moeten gelden – wel in het kantoorpand aan de Johan de Wittlaan werden gevestigd.

6. Initiatiefnemer claimt dat het plaatsen van een 20 meter hoog bouwwerk (uitspraak Charles van Marrelo, projectarchitect van het Rijks Vastgoed Bedrijf tijdens presentatie 22 april jl.) met glazen gevels geen verstoring zal betekenen van het Rijksmonumentale park als biotoop. Duidelijk is dat 20 meter de doorsnee boomhoogte van dit deel van het park overstijgt, terwijl bovendien een aantal bomen voor deze tijdelijke bouw moeten worden gekapt. Dit lijkt ons zeker een verstoring van de huidige (en te conserveren) situatie!

7. Het mag bovendien als waarschijnlijk worden verondersteld dat de komst van 200 medewerkers in dit Rijksmonumentale park op gespannen voet zal staan met de functie van rustplek, die het park Sorghvliet als biotoop biedt in de ecologische zone Stadhoudersplantsoen-Westduinen.

8. De grootte, de massieve opbouw, materialisering, ordening en stilistiek van het ontwerp-gebouw maken van het bescheiden Rijksmonument Catshuis een uit Madurodam overgewaaide maquette. Juist door zijn eenzame ligging in het groen is de architectuur van het Catshuis sterk. Het bevoegd gezag heeft een zorgplicht ten aanzien van de inpassing van nieuwbouw naast monumenten. Onduidelijk is of de RCE hiertoe nog adviezen heeft ingediend.

9. Initiatiefnemer claimt dat hergebruik van de prefab units leidt tot de stelling dat het hier om een 'duurzaam en circulair' project zou gaan (factsheet "Tijdelijk Kantoorgebouw" maart 2021, uitgave RVB). Nu de praktijk uitwijst dat potentieel hergebruik van prefab-units doorgaans misgaat op het kostenaspect van procedures en mutatie-onderhoud, is dit een gelegenheidsargument.

Omdat de stukken vertrouwelijk zijn heeft het bevoegd gezag de schijn op zich geladen dat deze initiatiefnemer een bijzondere behandeling en daarbij horende bijzondere voorrechten krijgt juist op punten waar dit botst met een doelmatig gebruik van de stedelijke ruimte, de zorg voor door het Rijk beschermde monumenten van bouw- en tuinkunst en de zorgen van omwonenden en belanghebbenden.

De Vereniging Vrienden van Den Haag verzoekt het College dan ook deze vergunning niet te verlenen en voor zover de vergunning ten onrechte wordt verleend, in te trekken.

H.W. Bakker, voorzitter

W.F.M. Arts, secretaris